

Základní škola Dubá, okres Česká Lípa

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Prevence sociálně patologických jevů, Zdravý životní styl

Školní rok 2008/2009

Zpracovala: Mgr. Veronika Holubová

1. Zaměření programu

Preventivní výchovně – vzdělávací působení musí být neoddělitelnou součástí výuky a života základních škol a školských zařízení.

Základním principem Minimálně preventivního programu je výchova dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k osvojování pozitivního sociálního chování a rozvoje osobnosti.

I. stupeň

Úkolem MPP je aplikovat preventivní aktivity v dostatečně ranném věku. Uplatňováním výchovy ke zdravému životnímu stylu – podporou zdravých doplňků svačin, dodržováním pitného režimu a otužování. Zapojováním žáků do sportovních soutěží, volnočasových aktivit napomáháme ke zlepšení psychosociálního klimatu ve škole. V centru aktivit leží výchova ke zdravému životnímu stylu a osvojení základů estetické a právní výchovy, též využívání možností ve všech předmětech k aktivnímu působení na poli prevence.

Pedagog volí věkově přiměřené, různorodé a aktivizující metody pro důsledné a soustavné vzdělávání žáků. Zaměřuje se na cvičení postojů ke společnosti, chování ke spolužákům a uvědomování si vlastní identity, odpovědnosti každého za svoje zdraví. Podporuje aktivity pro utváření postojů a dovedností v sociální komunikaci, zvládnutí stresových situací a dovedností odmítání drog u žáků.

II. stupeň

Úkolem MPP je navázat na preventivní aktivity I. stupně a pokusit se dostatečně motivovat k odpovědnému chování žáky v období dospívání. S ohledem na velké změny v této fázi vývoje člověka je nutné přistupovat individuálně a citlivě. Důležitým faktorem je sebepoznání a sebereflexe, ke které by se žáci měli soustavnou a koordinovanou péčí vést. Metody a formy této práce je třeba volit co nejrozmanitěji, aby byli žákům přístupné. Nejen výukou ke zdravému životnímu stylu v rámci rodinné výchovy, občanské výchovy a praktických činností, ale i soutěžemi - zdravé svačiny, výtvarné soutěže, sportovní aktivity a turnaji se dá dosáhnout správných životních postojů sebevědomého a demokraticky smýšlejícího občana.

Besedy a přítomnost cizích lidí ve školním prostředí velmi efektivně napomáhají žákům k vytvoření správných návyků v sociální komunikaci.

Volnočasové aktivity jsou pro děti nejpřirozenější zábranou proti patologickému chování. Zaměstnávají dítě a napomáhají k vytváření správných vazeb mezi vrstevníky i žáky jiných ročníků.

Důležité je též osvojení základů právní výchovy a využívání možností působení na poli prevence ve všech předmětech a připravenost k aktivní pomoci při zvládnutí stresových situací.

2. Základní kompetence

2. 1. rozvíjení sociálních dovedností, orientace v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
2. 2. posilování komunikačních dovedností – schopnost řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
2. 3. vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocit důvěry, zařazení do skupiny, práce ve skupině, vytváření atmosféry pohody a klidu
2. 4. formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot

3. Znalostní kompetence

1. – 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní

- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. – 9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

4. Aplikace pracovních aktivit

a) činnost kroužků

- pěvecký kroužek
- výtvarný kroužek
- zvířecí kroužek
- florbalový kroužek
- fotbalový kroužek
- dyslektická náprava
- možnost navštěvovat ZUŠ v Doksech

b) akce školy

- vánoční a velikonoční jarmark
- sportovní soutěže – olympiáda, běh 17. listopadu, turnaj ve fotbale, kuličkáda
- školní akademie
- výtvarné a recitační soutěže
- pobyty žáků v přírodě – škola v přírodě pro 1. stupeň, třídní výlety – turistické, cyklistické
- péče o okolí školy

- Den otevřených dveří
- Výuka plavání – 1. stupeň, Česká Lípa
- Volba povolání – návštěva Úřadu práce ČL, Burza škol
- Exkurze na památná místa, návštěvy výstav
- besedy, přednášky
- Den Země, Den zvířat, Den vody - projekty

5. Zapracování konkrétních témat prevence do vzdělávacího procesu

Klíčové vyučovací oblasti jsou

- oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybové aktivity
- oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence
- oblast přírodovědná – biologie člověka, fyziologie, chemie
- oblast rodinné a občanské výchovy
- oblast sociálně právní – právní aspekty sociálně patologických jevů, postoj společnosti ke společensky nežádoucím jevům, práva dítěte apod.

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

Rodinná výchova

Občanská výchova

Přírodověda, biologie

Český jazyk a literatura

Prvouka, Vlastivěda

Výtvarná výchova a výtvarné soutěže

Tělesná výchova

Chemie

Základy společenských věd

Témata související s prevencí patologických jevů:

1. – 3. ročník

Moje rodina, Domov, Práce a volný čas, Člověk a zdraví

4. – 5. ročník

člověk, jeho životní podmínky a vztahy k prostředí, Zdraví, osobní hygiena, režim dne, Základy rodinné a sexuální výchovy, Prevence zneužívání návykových látek, , Osobní bezpečí

6. ročník

Rodina, Dospívání, Zdravý životní styl, Prevence zneužívání návykových látek, Volný čas, Rytmus dne, Kulturní život v obci, Sousedé, hosté a cizí lidé, Lidská setkání, Ochrana životního prostředí

7. ročník

Rodina, Dospívání, Zdravý životní styl, Rozvoj osobnosti, Sexuální výchova, Komunikace v rodině, Zákony, Ochrana životního prostředí, Práva a povinnosti

8. ročník

Prevence zneužívání návykových látek, Pohybová aktivita a zdraví, Péče o zdraví, osobní hygiena a režim dne, Sexuální výchova, Dospívání, Hledání blízkého člověka, Náhražky smyslu života, Volba povolání, Lidská práva, Problémy v oblasti lidských práv, Cvičení na rozvoj komunikace, Právní ochrana člověka, Světový názor, Osobní a společenské uplatnění

9. ročník

Volba povolání, Sebehodnocení, Osobnostní projev, Konflikty mezi lidmi, Sexuální výchova, Cítový život člověka, Sociální péče, Manželství, Náboženství a náboženské sekty, Základní listina prav a svobod, Práva a povinnosti, Sociální vztahy

6. Metodické pomůcky, informace, kontakty

- a) knihovna, videotéka a propagační materiál pro potřeby preventisty a ostatních pedagogů
- všechny dostupné materiály shromážděny u preventisty sociálně patologických jevů
- b) stálá nástěnka
 - stálá nástěnka zřízena v 1. patře u učebny výtvarné a hudební výchovy
 - zde se žáci mohou informovat o novinkách v oblasti návykových látek a rovněž se zde doví telefonní číslo na linku důvěry a konzultační hodiny preventisty
- c) kontakty
 - konzultační hodiny školního metodika prevence – pondělí 9:00 – 9:40
 - na linku bezpečí 0800 155 555, www.linkabezpeci.cz

7. Zapojení rodičů

- a) informovanost Rady školy a získání její podpory
- b) seznamovat rodiče na třídních schůzkách o základních informacích z protidrogové tematiky, včetně postojů školy k protidrogové problematice
- c) konzultační hodiny pro rodiče všech pedagogických pracovníků školy
 - viz. vývěska na budově školy

8. Spolupráce s ostatními odborníky

Spolupráce s OHS, PPP dr. Hudce – zajištěna poradenská služba pro učitele a rodiče, pomoc při řešení aktuálních výukových a výchovných problémů, Policií ČR – záškoláctví, OSPOD – besedy.

9. Propagace

Škola je prezentována v měsíčníku města Dubá – Dubáčku a Českolipském deníku. Rodiče a veřejnost má také možnost získat informace o životě školy na internetových stránkách ZŠ Dubá.